

У Б Ъ О Г Р А Д У 6 . Н о в е м б р а 1856.

ШУМАДИНЦА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовичъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 3 крајц. за трипутъ. № 113.

Прстенъ Господина Жарковиња.

(Продужено)

Трчајући брже се не отиде. Онъ се задувао, и зато е морао лакше ићи; а богме и лада тражити, еръ е сунце яко жегло. Брзо идући, ние могао ни о чему размишлявати. Текъ кадъ се лагано иде, онда мисли брзо и уредно теку.

Онъ е видіо, да е цѣль промашіо. На свакой начинъ, скупљени кодъ господина Любибратића гости морали су се чудити и дивити, што нѣга до тогъ времена јоште нема; господична невеста морала се на нѣга збогъ тогъ нѣговогъ невоспитанія срдити; на свакой начинъ господинъ Любибратићъ имао е право на нѣга мотити се; свр' свега тога требало е извинјавати се, — а камо речій, коимъ бы се овај дугій изостанакъ подпуно могао извинити, а да човекъ неслаже или подсмею неизложи се. На свакой начинъ ствари су нѣгове тако рђаво стаяле, да бы требало наймити поштанске конѣ, па безъ трага отићи.

Никакавъ данъ у животу нѣговомъ ние за господина Жарковића важниъ бы одъ данашнѣгъ, изузимајући само данъ рођеня нѣгова, безъ кога ни данашнїй дочекао не бы. И башъ овај данъ да му ништа за рукомъ не изиђе! Онъ стаде, не бы ли се болъ размислио, шта да ради. Погледа натрагъ, напредъ, свуда на све стране, као да е изгледао, изъ кога ће му буцака добаръ саветъ искрснути.

Сунце полудано прижегло, чинити се, душа ће се запалити. Лада ни одъ лека. Голе стене очи засеняваю, а прашина путемъ човека оће да удави.

Овако му рђаво и неугодно никадъ ние было, као што е данасъ. Готово се рѣшио бы вратити се кући, и проћи се овогъ трававогъ прстена, госпoде и торжества, подъ изветомъ, као да се напрасно разболео. Јоштъ пуный сатъ валяло му е путовати, еръ е само по сата прешао быо.

Како е садъ скоро подне — време ручку — то се нѣгова неволя и тиме увелича, што е онъ огладніо. Као уредномъ и здрава стомаха човеку крчала су му садъ црева. Изговори ми се садъ болешћу, ако можешъ! — Но то е јоштъ мало муке было.

Кадъ е скоро на по' пута быо, паде му на умъ, дали е понео собомъ даръ онај, коимъ е мислио Христину даривати. Попина се по цеповима, ал' га при себи не нађе. Садъ већъ ние было пута размишлявати, оће ли се вратити или неће. Безъ тога, као најнужније за овај случай ствари, ние могао кући Любибратића ни ићи. Одма се дакле окрете и за тилый часъ дође кући.

20.

Шта бы другїй радіо, да е быо на месту несрећногъ овогъ човека? — Были јоштъ еданпутъ поновыо путь на прстенъ? Или 'бы остао кодъ куће, да чека болю судбину?

Онъ съ похвалномъ рѣшительности изабра оно прво. Понесе са собомъ драгоценый даръ, а съ нѣвмъ и дурбинъ свой, кои е имао обичай свагда носити, кадгодъ у шетню излази, али га е садъ у вражкой оной итнїи кодъ куће заборавіо быо.

Узевши у леву руку дурбинъ, кренесе на ново на путь. У тай паръ избїаше звоно дванаестъ сатїй, — башъ као да е пакостно чекало на нѣга, да му свакой сатъ крозъ уши прозуну. — То доброгъ овогъ човека, кои се сво јутро тумарајући овамо онамо, мучіо, и опетъ ништа не свршио, сасвимъ сневесели. Редко смо кадъ више суверни, него кадъ се боимо и надамо, него кадъ смо залюбљени. Господинъ Жарковићъ сматрао е ову данашню нѣгову несрећу као известанъ знакъ и неко предсказаніе, да Христина ние нѣму определѣна. Иако е онъ быо човекъ најболѣгъ срца и нио најчистіе любіо, опетъ е држао да онъ нѣ ние достоянїй, еръ све се таква обстоятелства догађаю, и сустижу, како ће онъ морати изсмеянъ быти; изсмеянъ, пакъ ямачно еи презрѣнъ.

Овакво размишљавањ слабо га е разведрило Полагано одіо е онъ суморанъ обичнимъ путемъ. — Онъ е ишао, ишао опетъ на прстенъ, опакой судби своіой упркосъ. Но къ замку га Любибратићевомъ садъ више ніе вукао любезный магнетъ него очаянъ. Онъ е свирѣпствовао надъ самимъ собомъ. Ктео е све, што е найтеже и найгоре, стрпелъиво да своси.

„Я самъ“ говоріо е самъ себи, „я самъ присвой моіой уображеной мудрости, права будала. Свой несреѣи моіой я самъ самъ узрокъ. Да самъ мало уредни у свомъ свакидашнѣмъ послу, и да самъ мало болъ промисліо о томъ, шта ћу чинити, а шта нећу, ове несреѣе небы заиста было. Садъ иди, нека те, како іѣ срце не боле, изсмею; садъ иди на прстенъ и на часть, кадъ су други, пошто имъ се досадило већ чекати те, сели и ручакъ поели; иди тамо, господине блесане, па како си вештъ, поклони се и на лево и на десно. Шта ћешъ имъ томъ приликомъ реѣи да глупость свою, колико толико сакрѣишь? Шта ћешъ имъ на нѣове учтивости одговорити? Промисли се цепаицо, и сети се баръ таковы речій, кое бы се за неволю примити могли!“

Почемъ е себи овако лекціо очитао и сувише напребацивао, опази іоштъ издалека два човека нѣму на сусреть идућа. Онъ стаде и поче опетъ дркати. „То су по свой прилици люди послани, да тебе зову — шта ћешъ имъ одговорити?“ Онъ се

застиди. Узме дурбинъ на око, и заиста добро угледа два пристойно одевена човека, кои су брзимъ коракомъ къ нѣму у кобъ ишли. Онъ се рѣши, да имъ се уклони, да бы тако имао времена штогодъ измислити, како бы имъ се могао извинити. На десно е было мостъ преко реке. Иако е овај путъ преко моста водећій быо читавъ сатъ заодни одъ правога, почемъ се на свакій начинъ на краю долине опетъ преко реке повраћати мора, докъ се до куће господина Любибратића не дође; опетъ е зато онъ овај заодни путъ изабрао и преко моста прешао. Плашљивость нѣгова недаде му ни размислити се. Као какавъ грешникъ шмуру онъ у честу, да га само послана люди не бы опазили.

И заиста онъ се нѣима среѣно уклонио — али колику дужь пута онъ садъ путовати имаѣаше до куће Любибратића!

Почемъ е и овај заодни путъ скоро прешао, — и почемъ му се е црквеный торонъ и кровъ кућа села Радиловице указао, и съ оне стране рѣке старый замакъ забеліо, какву е вайду одтуда имао? — На цркви села Радиловице избыло е два сата после подне-

„Садъ е све прошло!“ уздану господинъ Жарковићъ очаятелно, „садъ на тебе више и не чекаю. И тыси на свакій начинъ яко одоцнио.“

(продужиће се)

ДОМАЊЕ И СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

Београдъ 1. Новембра. Прошлогъ 12. Октября преста-вио се у Крушевцу г. Вилхелмъ Вагнеръ Док. Мед. и Хир. и Физикусъ тамоокружный. Онъ е родомъ быо изъ Корнхайбурга близу Беча, а у Бечу е свршио науку лѣкарске съ онаквимъ успѣхомъ, да е одъ свои професора возлюбљенъ быо. Пуњъ ревности и у 31 години свога живота ступио е прошле зиме у Правитель-ствену службу као Физикусъ Окр. Крушевачкогъ, и у той служби већ се быо свикао, кадъ га е прерана неумитна смрътъ нашла. Онъ е имао по званичној потреби ићи у Срезъ Јошаничкій, и премда е нешто слабъ и грозничавъ быо, ипакъ е желіо своіой дужности одговорити, и тако е пошао 11. реч. мес. на путь; но съ првогъ коня у Виткову вратио га е Срезній Писарь, видећи покойника веома ослабљена. Покойникъ га е послушао, но нектевши кола чекати, узашіо е 12. у зору коня и пошао е у Крушевацъ кући, гдѣ е већ онако тешко болестанъ пре подне стигао, да е едва съ коня си-ћи могао. Началничество видећи га у онаковой опасно-сти ніе пропустило одма штафетално позвати Г. Доктора Теодоровића изъ Алексинца; но покойнику суѣнено беше да ту помоѣ не дочека; ерѣ на велику главобол-лю најшоше іоште неки грчеви, кои учестани већ иду-ће ноћи нѣговомъ животу край учинише. Штета е за овога младога човека, а то у толико већа, што е истый

већ за кратко време свога пребывания кодъ насъ люб-бавъ наши сажителя себи придобити знао; кое се при погребу најяснѣ видити могло. Не само што е Г. Про-тоерей са іоште 4 ГГ. Свештенича усрдно нѣму ту по-следню любавъ указао, но виѣна е при пратњи мложи-на крушевляна, велико и мало, мужко и женско сашкол-скомъ младежи и са ГГ. Чиновницама; и што е найтро-гательнѣе было, сви су присутствующи найвећма ожа-лошћени были. Ко га е годъ познавао, свакій га жали. Но уколико ће више морати жалити нѣгова родбина, нѣ-гови приатели у удалћной земљи, кадъ буду дознали, да нѣвогъ любимаца нема!? Они се могутъ шати што ће увѣрени бити, да е покойникъ искрено оплаканъ быо у тућой земљи; да е онъ нашоа быо истиниту люб-бавъ и приательство у Виткову исподъ Копачника и у Крушевцу; и амачно благосилаће оне добре душе, кое су покойнику ту последню любавъ указале; мораћеду съ благодарношчу обвезати остати онаковымъ врст-нимъ у тућини приательима! У числу тій приателя прво ће мѣсто заузети Секретаръ Окр. Суда Г. Перу-ничкић са нѣговомъ госпономъ супругомъ, кои су покой-ника у свой квартирѣ примили, и до последнѣгъ нѣгово-га часа најлюбезнѣе неговали. Но и писарь среза Коз-ничкогъ, кои е покойника у Виткову са најлепшимъ приательствомъ предусрео быо. Тимъ лицамъ не устру-чавамо се найтоплио благодарность изъвити са искре-

номъ желомъ, да у свакой по воли Свевинѣга неизбѣ-
жимой нужди никадъ безъ пожелане помоћи неостану.
Овакови у тешкой невољи показуюћи се пріятельи чо-
веку и последний тренутакъ живота кадри су олакшати.
Утѣшени, што е и нашъ честитый покойникъ за кратко
време свога у нашемъ отечеству бављѣна нашао такове
пріятель, желимо му блаженный покой и вечну память!

ТУРСКА.

Изъ Бара (Антивара) пишу „Загребачкимъ новина-
ма“ подь 28. Октобромъ слѣдуюће:

„Скадарски Турци, кои су већъ были спремни, да
се побуне противъ правилне низамске войске, зактева-
ли су одъ скадарскогъ паше, да ову войску повуче у
саму тврдиню, кое е притеснѣный паша и учинио. После
три дана учине скадарски Турци сазаклетіе, да нападну
на утврѣненя тамошня, и да примораю пашу да имъ пре-
да у руке градъ, чебану и оружје. Но еданъ одъ главны
сазаклетника подказао е све паше; овај пакъ да бы
предупредіо буну, позове на ручакъ 16 поглавара намы-
шљане буне, међу којима быаше и разглашенный Хамз'-а-
га, и кадъ су они еданъ по еданъ дошли у градъ, баци
ій паша у тавницу, и оправи ій преконоћъ на лађу, коя е
одма у Цариградъ пошла. Паша е было увѣренъ, да бы
се безъ овога рѣшителногъ поступка родила у Скадру
крвава буна, коя бы по свой прилици испала на пагубу
турскогъ правительства; садъ пакъ сва е прилика, да
неће буна ни букнути, и да се намишљанымъ реформамъ
неће нико противити.“

АУСТРИЈА.

Прошле неделѣ примала е царица аустрійска на ауді-
енцию супругу рускога посланика при бечкоме двору,
барона Будберга. Госпоја Будберговица была е на аудіен-
цији обучена у рускомъ народномъ одѣлу, и носила е златомъ
и сребромъ богато искићену хальину.

НЕАПОЛЬСКА.

„Монитеру де ла флотъ“ пишу изъ Неаполя, да е
на заповѣсть краля Фердинанда неапольска линейна ла-
ђа „Санъ Карло“, коя е наоружана са 84 тона преобращена
у линейный паробродъ одъ 550 коньски сила. У неаполь-
ской бродници гради се садъ нова една линейна лађа на
завртанъ „Фердинандо.“ Осимъ овы речены има правител-
ство неапольско јошть одну линейну лађу „Везувъ“,
но ова се не може преобратити у парну лађу.

ПЕРСИЈА.

При садашњимъ замѣшательствама у средњой А-
зији, нарочито при саданьой размирици између Персіе и
Египтеске збогъ обсаде авганске тврдинѣ Херата, неће
быти излишно, саобштити одну вѣсть, коя ће врло яко
подѣйствовати на развитакъ ове размирице. Изъ Техе-
рана (главне вароши Персіе) сирѣчь являю слѣду-
юће:

„У Херату, кои персійска войска већъ одъ дужегъ
времена обсађуе, догодило се недавно страовито позоріе,
кое ће по свой прилици имати многоважне и озбыль-
не послѣдце. Иса-Канъ, приврженикъ Дост-Мохамеда

(противника персійскаго) у Херату распалио е давнашню
мржню између Сунита и Шиита (две главне секте муха-
меданске вѣре) до найвишегъ степена тиме, што е Ши-
ите у Херату на свакой могућій начинъ злоставляо и го-
ніо, и кадъ су ови у крайной нужди покушали умаћи
у станъ Персіянца, свои единовѣрника, распалио е Иса-
Канъ сунитско жителство противъ ньи; Шиити буду
разбойнички нападнути и грозно поубіани. Неколико сто-
тина мртвы Шиита лежало е по улицама, па и самимъ
женама парали су утробу крвожедни Сунити. Они, кои
су у животу остали, бачени су у тавницу па ће по свой
прилици и они мученичку смръ претрпити. Само неко-
лицини испало е за рукомъ прибећи у персіискій станъ.
Овај грозный поступакъ огорчио е и раздражио цѣлу
Персію. Свештенство позива по цѣлой земљи народъ на
освету и рать, и правительство персіиско тешко ће мо-
ћи противстати овомъ силномъ покрету.

ЕГИПЕТЪ.

Изъ Александріе стижу намъ преко Марсея вѣсти
кое депиру дъ 18. Октобра и являю слѣдуюће:

„У Египту су установљѣне нове две паробродне ли-
није: една ће постојати за возидбу на црвеномъ мору из-
међу Суеца и арабійскогъ побережја, а друга за возид-
бу између Суеца и Аустраліе.“

— Саид-паша, кои се садъ осећа довольно снаж-
нымъ, намѣрава са войскомъ одъ 12 000 момака отићи у
горный Египетъ. Вице-краль предузима овај военый
походъ, да утврди свое господарство у овой провинци
и да е заклони одъ напада краля абисинскогъ.

За разясненѣ овога неће быти сувишно придодати
ове кратке примѣтбе:

„Подъ горњимъ Египтомъ овде се по свой прили-
ци разумева Нубія. Као што е познато, простире се
господарство турско, премда по већой части текъ само
по имену, заедно са Сенааромъ и Фасогломъ чакъ до гра-
ница Абисиніе, гди садъ краль некій Теодоръ, владатель
велике даровитости и високо летећегъ духа, тежи
државу утврдити помоћу войске, пречищѣненя вѣроза-
кона и посредствомъ подизана землѣдѣлія и фабрика по
начину европскомъ, и кои већъ грози прекрилити и са-
му Нубію, гди е мржња противъ Турака врло велика
јошть одъ оногъ времена, кадъ су тамо бѣснили само-
вольни намѣстници Мехмед-Аліе.“

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Цариграду 28. Октобра.

Египтеска флота, коя се садъ налази на црпномъ мо-
ру; састои се изъ слѣдуюћи лађа: изъ линейны лађа „Ма-
естика“ и „Роял-Алберта“; изъ парны фрегата „Кирасао“
одъ 50 топова, „Діамоне“ и „Дайнтлеса“ одъ 28 топова;
далъ изъ парны корвета „Малака“ са 17 топова, „Ма-
жисіена“ съ 16 и „Аріела“ са 14 топова; изъ лаки паро-
брода и парны топовскій шайкѣй „Конфликтъ“, „Карле-
ва“, „Десперата“ и „Свалова“, свака по 8 топова; далъ
8 топовскій шайкѣй са 6, 5, и 4 тона, и најдоле изъ
јошть неколико омань лађа.

У Каиру 20. Октября.

Еданъ дѣо научне експедиціе отишао е къ извори-ма Бѣлога Нила. Остали ѣе членови отићи тамо за неколико дана. Правительство набавля о трошку ове експедиціе све предмете, нужднѣ за ове природоиспытателѣ.

У Паризу 1. Новембра.

„Монитеръ“ явля: „Данасъ е царско-русскій посланикъ при французскомъ дворѣ, г. Киселѣвъ, примѣвъ у тилѣрійскомъ дворѣ у свечаной аудіенціи. Посланикъ примѣтіо е у своѣмъ краткомъ слову слѣдующе: „Я бы се држао за среѣннѣ, кадъ бы и я съ мое стране могао што принети къ томе, да се утврди единство и пріятельско споразумленіе између Француске и Русіе, кое е едно одъ найтврѣи ества за трајучій миръ.“ Царь Наполеонъ примѣтіо е у своѣмъ одговору: „Одъ времена заключеногъ мира я самъ се непрестано трудію, да добримъ поступаніемъ и неразслаблявучи старе савезе, све ублажимъ, што бы годъ строго извршеніе неки условія сажражавало у себи теготнога и незгодного. Я самъ са радосћу и задовољствомъ разумѣю, да е мой посланикъ, кои е таквимъ истинимъ чувствама одушевљенъ, за-

добыо благоволеніе цара Александра. И васъ предусрѣта онакавъ истый дочекъ, почемъ вы, — да неузмемъ у рачунъ и личне заслуге — заступате єдногъ владателя, кои съ таквимъ достоинствомъ прелазнѣ ѣутаніемъ жалостне опомене, кое е рать за собомъ оставію, да бы само позоръ обратіо на користи мира, утврѣенѣгъ посредствомъ пріятельски сношаніе.“

У Триесту 1. Новембра.

Паробродъ „Африка“ приспѣо е изъ Цариграда съ вѣстима, кое допиру до 26. Октября:

„Решид-паша веѣъ предсѣдава у министерскомъ савѣту. Мехмед-Али-паша остае ратный министеръ, а исто тако и Фуад-паша остае министеръ иностраннѣ дѣла. Рущди-паша іоштъ нѣе поднео оставку.“

Найновія индійска Пошта.

У Бомбаю 5. Октября.

Среманя за енглеско-индіскій военный походъ у персіскій морскій заливъ брао напредую.

Паденіе града Херата, кога Персіанци обсаћую, готово извѣстно предстоитъ.

У Индіи е врло рано наступило есенъ време.

О Г Л А С И.

ДОБРЕ МОРУНЕ

Долеименовани препоручую почитаемой публики скоро набављну изъ Русіе рибу, моруну, слану, одъ првогъ квалитета.

Браћа БОЖИЊИ

(1—3) на Сави.

(1—3) Коимъ свакоме, кога се тиче, на знаніе дамъ, да е Петаръ Л. Вельковић, кога самъ я одъ малена одранио и очувао, и кои е кодъ мене у кући быо и у трговини слушао ме, одъ мене іоштъ 2 Септембра тек. г. по писмену, кое е Славнимъ Судомъ Окружія Пожаревачкогъ 7. Септемб. 1856. год. № 11.374 потврѣено, савимъ оделѣнъ, одвоєнъ и изъ мое куће изишао, па сада за себе живи, и никакве више мешавине самномъ и моимъ кућанима нема; кое обявљуюћи свакоме, явљамъ, да я за Петра ништа како досадъ тако и одсадъ плаћати нећу, и нека му нико на мое име ништа недае, почемъ онъ за себе живи, и за себе ѣе самъ радити.

У Пожаревцу 22. Октября 1856.

ЛАЛКО ВЕЛЬКОВИЊ.

КАЛЕНДАРЪ

подъ именовъ „Надежда“ за годину 1857. изишао е овы дана изъ штампѣ, и добыти се може како кодъ долеподписаногъ издателя, тако и кодъ господара Тричка бакалина на Теразіама.

Онъ сажрава у себи 1, обичный Календаръ старый и новый съ вашарима и менама месеца, и Календаръ еврейскій и турскій; 2, Родословіе нашегъ Князя и Нѣгове породице; 3, Календаръ судейскій, за свакогъ парничара нужна званя; 4, Поштанскій тежай; 5, 34 комада разны хемичны вѣштина и. пр. читаво яе у бутелу крозь найтешный грлѣвъ угурити безъ да разбіено буде, црно вино у бело претворити и т. д.; 6, єдну приповѣдку; 7, Душевно лѣкарство; 8, Три нове пѣсмице; и 9, како редъ, по комъ пароброднѣ изъ Земуна на своимъ линіама плове, тако и редъ провидбе мѣстногъ пароброда између Земуна, Београда и Панчева. Єдинимъ словомъ сажрава у себи врло лепы домаћи забава и све, што е преко године нужно знати.

Цѣна му е 2 гроша. Ко узме на веѣе количество добыѣе и по 60. пара комадъ.

У Београду 2. Новембра 1856.

Цветко Н. Ђорђевић

Практикантъ Попеч. Просвѣшт.